

[Johanne Dahlerup-Petersen.]

fremhæve, at Husmødrene som ingen andre har baaret Dagens Byrder. Det fremhæves tit, at de er Dagliglivets Helte, og det gælder ikke alene Husmødrene i Danmark, men det gælder Husmødrene i alle de krigsførende Lande. De har baaret Dagens Byrder igennem de mange trange Aar, Byrden af Restriktioner, Varemangel, Staaen i Kø o. s. v., og denne Byrde gøres ikke mindre ved denne Lov, tværtimod, kan man maaske sige, nu da vi alle sammen ser hen til normale Tider og ser alt i Relation til Fredstiden. Husmødrenes Arbejdsvilkaar maa tages op under mange forskellige Drøftelser, vi staar nu engang midt i det hele. I dette Tilfælde vil alle Husmødre i hvert Fald kunne glæde sig over, at disse Lukkebestemmelser kommer ud af det Virvar, som den højtærede Handelsminister i sin Tale fremhævede, at vi i de sidste Aar har været inde i. Vi maa haabe, at vi nu faar de forskellige Branchebutikker aabne paa alle Ugens Dage, at der ikke kommer dette tilfældige over det, med andre Ord, at de fra 1. Juni er aabne, naar de skal være aabne. „Under Disken“ og „ved Bagdøren efter Lukketid“ er Krigstidsfænomener, og vi længes alle efter, at de gode, gamle Tider skal vende tilbage igen, saa der igen kan blive Tale om virkelig Butikshandel og ikke blot om en Fordeling. Vi længes efter, at det ikke længere skal være Købmandens og Slagterens Opgave at rationere de sparsomme Varer til det købende Publikum. Fra mine Besøg i Sverige lyder det endnu i mine Øren: „Tacker så meget“, som det siges efter ethvert nok saa lille Indkøb paa den anden Side Sundet. Det har ogsaa altid været god Skik hos os i Danmark, og vi har udtrykt det noget lignende. Der har altid været et godt Forhold mellem Forbrugere og Handelsfolk, og jeg er overbevist om, at det vender tilbage med de fyldte Skuffer og Hylder. Den tomme Krybbe befordrer ikke Fordrageligheden nogen Steder.

I den foreslaaede Lov ser jeg endelig en Imødekommenhed over for Handelsfolk, der har en stærkt bunden og lang Arbejdstid, og en Haandsrækning til de unge. Alt taget i Betragtning kan jeg støtte Lovforslaget og stemme for det.

Ministeren for Handel, Industri og Søfart (Villemoes): Jeg takker de fire Partiers Ordførere og tillige det sidste ærede Medlem, der havde Ordet, for de velvillige Udtalelser og Tilslutningen til Lovforslaget.

Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem Hr. Fornæs, som var inde paa Ting, der for saa vidt ikke vedrører dette Lovforslag,

at jeg forstod, at det ærede Medlem i nogen Grad regnede med, at en Lovgivning af denne Art, selv om den er midlertidig, kunde være Murbrækker eller Løftestang for lavere Arbejdstid paa Kontorer og i Fabrikker og formodentlig ogsaa i Landbruget. Dette skal jeg ganske lade ligge, bortset fra at jeg gerne vil sige, at med vore økonomiske Forhold i Danmark efter fem Aars Udsugning fra tysk Side og med meget begrænsede Varetilførsler: tror jeg ikke, Tiden er inde til en Forkortelse af Arbejdstiden. Jeg er vidende om, at man i adskillige Lande arbejder 10 Timer i Døgnet. Jeg skal ikke blande mig i, hvad man i saa Henseende agter at gøre i vort Land, men jeg ved, at vi har en meget mørkere Forsyningssituation i Danmark, end Offentligheden i Almindelighed regner med, og det tror jeg ikke ordnes ved Hjælp af en lavere Arbejdstid. Men det er i øvrigt en Sag, som er dette Lovforslag aldeles uvedkommende. Jeg er i øvrigt enig med det ærede Medlem Hr. Nielsen-Man i hans Udtalelser om, at det er selvsagt, at den foreslaaede Ordning kan danne Baggrund for en Drøftelse af en kortere Arbejdstid i Landbruget og andetsteds. Har vi Raad til det, er det givet, at Naturens højeste Skabning, Mennesket, helst skal slide og slæbe og bruge Kræfterne mindst muligt. Det er jeg enig med det ærede Medlem Hr. Fornæs i. Men hvordan staar vort Land økonomisk i Forhold til andre Lande? Det er det kardinale Spørgsmaal. Og jeg er ikke sikker paa, at vi ikke sækker agterud, hvis vi fortsat lægger Hænderne for meget i Skødet.

Jeg skal ikke sige mere derom. Jeg er kun glad for, at samtlige Ordførere har givet Tilsagn om, at de paa deres Partiers Vegne vil tiltræde det foreliggende Lovforslag om Lukketid for Butikker.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Fornæs har Ordet for en kort Bemærkning.

Fornæs: Den højtærede Handelsminister lagde maaske ikke tilstrækkelig Mærke til, at jeg med Hensyn til Spørgsmaalet om en Omlægning af Arbejdstiden endog var saa tolerant, at jeg udtrykkelig sagde, at medens der fra mange Sider var Ønske fremme om 40 eller 44 Timers Ugen, saa kan man vel ikke nu for Tiden, hvor der stilles Krav om større Produktion, faa noget saadant gennemført. Det, jeg saa præciserede, var, at saa bør man søge at faa en Omlægning, og her indrømmer jeg er vi inde paa et Problem, som man ikke er enig om i Arbejderkredse.